# Râbıta Nedir Makalesi

Râbıta Nedir, râbıta ne demektir, rabıta şirk midir, bid'ât midir?

Allah Teâlâ'ya hamd eder, Hazreti Muhammed'e (Sallallahu Aleyhi ve Sellem), âl ve ashabına selam ederiz.

**Râbıta bidat midir?** Şeri müstenedi nedir? Zikir esnasında **rabıta yapmak şirk midir?**

## Râbıta Nedir?

Rabıtada asıl olan muhabbettir. Yani, kişinin, Allahu Teâlâ ve Tekaddes Hazretleri tarafından sevildiğine hüsnü zan ettiği bir zatı sevmesidir. Bunun övülmüş güzel bir şey olduğu ittifakla sabittir. Bir hadisi kudside

حقت محبتى على المتحابين في

"Benim yolumda birbirini sevenlere muhabbetim vacip olur"[1] buyrulmuştur.

Bu sevginin en yüksek mertebesi elbette ki Risaletpenah Efendimizi (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) sevmektir. Şu da bir gerçektir ki, seven kişi sevdiği kişiyi gayriihtiyari düşünür. Bu, kaçınılması imkânsız zaruri bir şeydir. Burada da ne bir şirk, ne bir küfür, nede bir bidat unsuru olmadığı aşikârdır. Fahr-i kâinat Efendimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) bir hadis-i şerifinde şöyle buyurmuştur:

من أشد أمتى لى حبا، ناس يكونون بعدى، لو رآنى بأهله و ماله

"Ümmetimden beni en çok sevenler o kimselerdir ki, benden sonra gelirler de, onlardan biri, beni görmek için bütün malını ve iyalini feda etmeye razı gelir."[2]

Öyleyse, şu senaya mazhar olan bahtiyar kimsenin, gayriihtiyari olarak, en sevgili Efendisini düşünmemesi mümkün olabilir mi?

Devamen, kişinin,

إذا رؤوا ذكر الله

"Onlar görüldüğünde Allah hatırlanır"[3] hadis-i şerifinin asıl mazharı olan Resul-i Ekrem Efendimizi (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) ve ona tebiyyetle bu sırra ulaşmış olan zevatı, sair zamanlarda ihtiyari olarak düşünmesi, hayalinde onu görmek suretiyle Allah'ı hatırlaması ve kalbindeki hutûratı ve küdûratı dağıtmasında ne gibi bir bidat unsuru olabilir. Netice olarak (**إذا رؤوا ذكر الله**) ''onlar görüldüğünde Allah hatırlanır'' hadisi şerifinde (**ذكر اللـــــه**) Allah hatırlanır hükmünün illeti ru'yeti cismani değildir. Mutlak ru'yettir. Bu ru'yetin de ihtiyari olması şart değildir. Bu şekilde kayıtlamak, hem bir delilden neş'et etmez, hem de hadisin maksadına ters düşer. Zira her hâlükârda, maksat olan zikrullah gerçekleşir.

## Neden Direkt Allâh'ı Hatırlamıyor da…

Eğer "Madem hatırlayacak o zaman direk Allah'ı hatırlasın! Neden Allah'ı hatırlatan kişiyi hatırlamaya çalışıyor?" denilirse…

Deriz ki: "Elbette direk Allah'ı hatırlaması en güzelidir. Ve zaten Allah'ı hatırlatan kişiyi hatırlayan kişinin gayesinin, Allah'ı hatırlamak olduğu, akil kimseye izahtan varestedir. Mamafih, daha güzel olanın varlığı, güzel olanın terkini gerektirmez. Veya güzel olanı bidat ya şirk haline getirmez. Bununla beraber, insana, bazen asıl olanı yapmaktan, ona vesile olan şeyi yapmak daha kolay gelebilir. İnsanın gözü ile gördüğü şeyi hatırına getirmesi, onu düşünmesi; gözü ile görmediği şeyi hatırına getirmesinden, onu düşünmesinden mutlaka daha kolay olur. O hal üzere devam etmesi ve o halde mahv-ü müsteğrak olup kalması da böylecedir." Âlemlere rahmet Efendimizin (Sallallahu Aleyhi ve Sellem):

تستحيى منه، كما تستحيى من الرجل الصالح من قومك

"Allah-ı Zülcelâl'den, cemiyet içerisindeki salih bir zattan hayâ ettiğin gibi hayâ etmelisin"[4] şeklindeki nasihati bu hakikate işaret etmektedir. Öyleyse kişinin, direk Allah'ı hatırına getirme ve o hal üzere mahv-ü müsteğrak olup kalma derecesine ulaşıncaya kadar, daha kolay olanı seçmesi ve daha kolayı zora vesile kılmasında ne gibi bir bid'at unsuru olabilir.

**Allâh'a ulaştıran vesileyi takip edin…**

İşte râbıta-i şerif bundan ibarettir.

Ve böylece,

و ابتغوا إليه الوسيلة

"Allah'a ulaştıran vesileyi talep edin"[5] ayet-i kerimesinin mâsadağına da dâhildir. ''Bu ayeti kerimede vesileden maksat Kur'ân'dır'' demek doğrudur, ancak ''Sadece Kur'ân'dır'' demek bilâ delil bir takyittir ki ayetin maksadına terstir. Zira ayet-i kerimede istenen şey Allâh-u Teâlâ'ya ulaşmaktır. Hangi vesile bu maksadı tahsil vazifesi görüyor ise, o vesileye sarılmak emredilmiştir. Kur'ân'da bir vesiledir, sünnet de, namaz da, rabıta da, zikir de, oruç da birer vesiledirler. Öyleyse hepsi ayet-i kerimenin mefhumuna dâhildir.

Eğer "Sadece Kur'ân'dır ifadesi yanlış değildir, zira sünnet de, zikir de, namaz da, Kur'ân'a dâhildir. Ayrı şeyler değildir" denilirse…

**El cevap:** Geride zikrettiğimiz ve ileride zikredeceğimiz delillerden anlaşılacağı üzere, râbıta da Kur'ân'a dâhildir.

## Sadıklarla Beraber Olun

Ayrıca, Allâh-u Teâlâ ve Tekaddes hazretleri:

كونوا مع الصادقين

“Sadık kullarımla beraber olun”[6] buyurmuştur. Bu ayeti kerimede ki emrin bir illeti de, sadıklarla beraber olmak suretiyle sadıkların hali ile hâllenmektir. Ve böylece devamlı Allâh-u Teâlâ hazretleriyle beraber olma halini yakalamaktır. Geride mezkûr bulunan:

تستحيى منه، كما تستحيى من الرجل الصالح من قومك

“Allâh-ı Zülcelâl’den, cemiyet içerisindeki salih bir zattan hayâ ettiğin gibi hayâ etmelisin”[7] hadis-i şerifi de bu ayet-i kerimedeki emri, daha deruni anlamamıza yardımcı olmaktadır. Ancak, ne yazık ki sadık insanlarla beraber olmak her zaman mümkün olmayabilir. İşte rabıta-i şerife, bu ihtiyacı karşılamaktadır. Zira sadık bir insana rabıta yapmakla, onun yanında olmakla hâsıl olacak faide hâsıl olmaktadır.

المرء مع من أحب

‘’Kişi sevdiği ile beraberdir’’.[8]

Böyle güzel bir şeyi, günlük olarak yapmayı adet edinmenin bir bidat olmayacağı, bidat bahsinde mezkûrdur. Öyle ise rabıtanın şer’an hiçbir mahzuru yoktur. Bilakis güzel bir vesiledir.

## Râbıta Nedir, Ne İçindir?

Sonuç olarak, rabıta:

و ابتغوا إليه الوسيلة ‘’Allah’a ulaştıran vesileyi talep edin.’’[9]

كونوا مع الصادقين ‘’Sadık kullarımla beraber olun.’’[10]

Ayet-i kerimeleri ve

حقت محبتى على المتحابين في ‘’Benim yolumda birbirini sevenlere, muhabbetim vacip olur.’’[11]

(من أشد أمتى لى حبا، ناس يكونون بعدى، لو رآنى بأهله و ماله “Ümmetimden beni en çok sevenler o kimselerdir ki, benden sonra gelirler de, onlardan biri, beni görmek için bütün malını ve ailesini feda etmeye razı gelir.”[12]

إذا رؤوا ذكر الله ‘’Onlar görüldüğünde Allah hatırlanır.’’[13]

تستحيى منه، كما تستحيى من الرجل الصالح من قومك “Allah-ı Zülcelâl’den, cemiyet içerisinde ki salih bir zattan hayâ ettiğin gibi hayâ etmelisin”[14]

(المرء مع من احب “Kişi sevdiği ile beraberdir.”[15]

Hadis-i şerifleri ile amel etmekten başka bir şey değildir.

## Râbıtanın Şekli

Rabıta yapmanın şekline gelince:

Bu erbabından öğrenilmesi gereken bir şeydir. Kur’ân-ı Kerim okumayı öğretmeye veya usul eğitimi esnasında takip edilecek kitap sırasına benzer. لا

مشاحــة فــى الاصــطلاحات ‘’Istılahlar da tartışma olmaz’’ kabilinden olup, gayri şeri bir unsur barındırmadığı müddetçe, şu şekli veya bu şekli doğru değildir demek veya inkâr etmek, abesle iştigaldir.

Bu husus böylece anlaşıldıktan sonra, zikrullah ile meşgul olurken rabıta yapma meselesini ele alalım…

Elbette kişinin, “Allah, Allah” derken bir Allah dostunu düşünmesi, ilk bakışta müşkil gibi görünse de işin mahiyetine indiğimizde bir müşkil olmadığını görürüz. Zira zikir çekme esnasında, mezkûr olan Allâh-u Teâlâ’yı hatıra getirmek gerekir. Geride geçtiği üzere, rabıtada Allâh’ı hatırlama yollarından birisidir. **Fahr-i kâinat Efendimiz** (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) bir hadis-i şerifinde, Hazreti Ali Efendimize (Kerremallâhu Vechehû) şöyle buyurmuştur:

قُلِ اللّٰهُمَّ اهْدِنِى وَسَدِّدْنِى وَاذْكُرْ بِالْهِدَايَةِ هِدَايَةَ الطَّرِيقِ وَاذْكُرْ بِالسَّدَادِ تَسْدِيدَكَ السَّهْمَ

“De ki: Ey Allah’ım, bana hidayet et ve beni dosdoğru kıl! Hidayeti, yoldaki gidişin gibi; dosdoğru olmayı ise oku atışın gibi düşün.”[16] Görüldüğü gibi burada, duada asıl maksat olmayan şeyler düşünülmek suretiyle, asıl maksat olan şeylere geçiş yapılmaktadır. Zikir esnasındaki rabıtanın da, bundan hiçbir farkı yoktur.

Velhamdü lillahi rabbilâlemin…

**HÜSAMETTİN VANLIOĞLU BAŞKANLIĞINDA FIKIH KURULU**

---

**Kaynaklar**


[1] Ahmed bin Hanbel, 5/239; Tahavi, Müşkilü’l-asar, r. 3276; İbn Hibban, r. 577; İbn Ebi Şeybe, r. 35235; Taberani, 20/168; Ebu Nuaym, el-Hilye, 5/121.

[2] Müslim r. 2832; İbn Hibban, 7231.

[3] Ahmed b. Hanbel, 27599-27601; Beyhaki, 36427; İbn Ebi Şeybe, 36427; Taberani, 10476; İbn Humeyd, 1580; Bezzar, 2719.

[4] Ahmet b. Hanbel, Zühd, 46; Haraiti, Mekarimü’l-ahlak, 309; Beyhaki, Şuabu’l-iman, 7738; Deylemi, 1749; Darakutni, el-İlel, 669.

[5] Maide, 35.

[6] Tevbe, 119.

[7] Ahmet b. Hanbel, Zühd, 46; Haraiti, Mekarimü’l-ahlak, 309; Beyhaki, Şuabu’l-iman, 7738; Deylemi, 1749; Darakutni, el-İlel, 669.

[8] Buhari, 5817; Müslim, 2640; Ebu Davud, 5127; Tirmizi, 32529.

[9] Maide, 35.

[10] Tevbe, 119.

[11] İbn Hibban, 577; Ahmet b. Hanbel, 5/239; Taberani, 20/168; Ebu Nuaym, Hilye, 5/121.

[12] Müslim, 2832; İbn Hibban, 7231.

[13] Ahmet b. Hanbel, 27599-27601; Beyhaki, 36427; İbn Ebi Şeybe, 36427; Taberani, 10476; İbn Humeyd, 1580; Bezzar, 2719.

[14] Ahmet b. Hanbel, Zühd, 46; Haraiti, Mekarimü'l-ahlak, 309; Beyhaki, Şuabu'l-iman, 7738; Deylemi, 1749; Darakutni, el-İlel, 669.

[15] Buhari 5817; Müslim, 2640; Ebu Davud, 5127; Tirmizi, 32529.

[16] Ebu Davud, 4227; Ahmet b. Hanbel, 1321; Müslim, 2725; Mecmeu'z-zevaid, 17372; Ebu Ya'la, 418.